

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/26/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016200229
Dátum vydania rozhodnutia: 12.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200229.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľky: V. V., S., C. Č.. XXX/XXX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, č. k. 3Sd/21/2016-64 zo dňa 16. mája 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sd/21/2016-64 zo dňa 16.mája 2017 potvrdzuje.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.februára 2016, ktorým podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej v tomto rozsudku len „zákon o sociálnom poistení“) odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok (ďalej len „napadnuté rozhodnutia odporkyne“) z dôvodu, že podľa lekárskej správy posudkového lekára Sociálnej poisťovne pobočky Vranov nad Topľou zo dňa 26.01.2016 jej miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nie je viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo konštatoval, že posudkoví lekári Sociálnej poisťovne pobočky a ústredia identicky za rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľky stanovili mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35%, keďže z odborných psychiatrických nálezov nevyplýva, žeby u navrhovateľky bolo možné konštatovať ťažkú formu jej rozhodujúceho ochorenia, pričom

navrhovateľka sama sebakriticky priznáva, že k recidíve dochádza vlastným zlyhaním pri abstinencii. Navrhovateľka vo vzťahu k iným zdravotným postihom nepreukázala také zdravotné postihnutia, ktoré by odôvodňovali zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 8 Zákona o sociálnom poistení. Navrhovateľka teda v konaní nepreukázala, žeby jej zdravotné postihnutia zodpovedali invalidite, teda, žeby miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola viac ako 40%.

Súd tak dospel k záveru, že posudky vypracované na základe odborných lekárskeho nálezov predložených navrhovateľkou sú dostatočne a presvedčivo odôvodnené a preto napadnuté rozhodnutie odporkyne založené na ich podklade podľa § 250q ods. 2 O.s.p. rozhodnutie potvrdil.

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie, v ktorom vyjadrila nesúhlas s rozsudkom a vyjadrením odporkyne. Poukázala na to, že jej zdravotný stav sa neustále zhoršuje a pravidelne chodí na rôzne vyšetrenia, má problémy aj so srdcom, ale nemôže za to, že vo Vranove na kardiológii majú iba jeden „TK a EKG Holter“ a už tretíkrát jej dali iný termín. Pripomenula svoju zlú sociálnu situáciu, ktorá jej nedovoľuje vybrať si všetky lieky, ktoré jej lekári predpisujú. Chodí pravidelne aj na neurológiu, od ošetrujúcej lekárky si vyžiadala nový posudok po vyšetrení zo 6.6.2016 (ktorý vo fotokópii priložila). Namietala, že kvôli ťažkej depresii ju posielajú stále do nemocnice, ktoré už doslova neznáša a zdravotnú poisťovňu nechce oberať o vysoké náklady na jedného pacienta na deň, chce sa liečiť ambulantne, preto nevyužíva ani žiadne kúpele, ide len tam kde musí a aj to má veľké problémy vybrať sa k lekárovi.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu označila dôvody v ňom uvádzané, za neopodstatnené. Podľa jej názoru navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by záver prijatý v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Pokiaľ navrhovateľka namietala zhoršenie jej zdravotného stavu, odporkyňa poukázala na povinnosť účastníka preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení, pričom pre rozhodnutie o nároku je rozhodujúci zdravotný stav ku dňu rozhodnutia.

Poukázala na to, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasnosti a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jej nárok na invalidný dôchodok nevznikol. Preto odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil podľa § 219 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p. a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 12. júna 2018 (§ 156 ods. 1 a 3 O. s. p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto v medziach odvolania odvolací súd preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil ich zákonnosť.

Podľa § 71 zákona o sociálnom poistení je poistenc invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona o sociálnom poistení) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení).

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu, teda že odporkyňa napadnutým rozhodnutím rozhodla o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok. Podkladom rozhodnutia bol posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Vranov nad Topľou zo dňa 26. januára 2016, ktorý konštatoval, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u nej sú poruchy psychiky a správania zapríčinené užitím alkoholu zaradené do Kapitoly V - Duševné choroby a poruchy správania, položka 7 písm. a/, na základe čoho ustálil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35% s tým, že iné zdravotné postihnutia sú z posudkového hľadiska nezávažné a nepodmieňujúce navýšenie MPSVZČ. Podľa posudku invalidita nevznikla.

Na základe navrhovateľkou podaného opravného prostriedku bol jej zdravotný stav opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Vranov nad Topľou zo dňa 19. októbra 2016, ktorý po zhodnotení dovtedajších ako i novodoložených odborných lekárskeho nálezov z prepúšťacej správy z hospitalizácie zo Psychiatrickej nemocnice v Michalovciach z 11.4. - 22.9.2016, neurologického vyšetrenia zo 4.3.2016, 29.9.2016, chirurgického vyšetrenia z 22.6.2016, očnému vyšetrenia z 29.9.2016, ORL vyšetrenia z 23.9.2016 ohľadne rozhodujúceho zdravotného postihnutia - poruchy psychiky a správania zapríčinené užitím alkoholu, stredne ťažká forma, zotrval na rovnakom závere, s tým, že pridružené zdravotné postihnutia sú z posudkového hľadiska nezávažné a nepodmieňujúce navýšenie MPSVZČ.

Následne bol zdravotný stav navrhovateľky posudzovaný druhostupňovým posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredie pracovisko v Košiciach dňa 15. novembra 2016, ktorý po vyšetrení navrhovateľky a zohľadnení predložených lekárskeho nálezov (str. 2 až 6 posudku) v obsažnom a podrobnom posudku ustálil rozhodujúce zdravotné postihnutie - poruchy psychiky a správania zapríčinené užitím alkoholu, stredne ťažká forma (Kapitola V, položka 7, písm. a/) s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 35 % čo je horná hranica percentuálneho rozpätia. Ostatné zdravotné postihnutia (bolesť chrbta, chronická venózna insuficencia, ateroskleróza končatinových artérií) sú z posudkového hľadiska nezávažné a nepodmieňujúce navýšenie MPSVZČ.

Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o aké dôkazné prostriedky odporkyňa oprela svoje rozhodnutie a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v správne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také

pochybenia napadnutého rozhodnutia odporkyne resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jej právnym záverom, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil a v primeranom rozsahu zaujal aj stanovisko k námietkam navrhovateľky a odvolací súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spojení s § 250I ods. 2 OSP nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje.

Námietky navrhovateľky uvádzané v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa vyjadrujúce nesúhlas s posúdením jej nepriaznivého zdravotného stavu resp. nesprávne právne posúdenie veci odvolací súd nepovažoval za dôvodné a preto neboli spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým tento súd dospel a náležite obsažným a presvedčivým spôsobom uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Odvolací súd pripomína, že nemožno považovať za porušenie práva účastníka skutočnosť, že súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutia podľa jeho predstáv.

Všetky navrhovateľkou v správnom konaní predložené aktuálne lekárske správy (obsažne špecifikované v samotných posudkoch ako aj rozhodnutí súdu prvého stupňa) boli zohľadnené posudkovými lekármi a podľa názoru odvolacieho súdu nepredstavujú dôkazy, ktoré by nasvedčovali existencii skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky, ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený (§ 250I OSP) alebo by inak prijatý záver spochybňovali. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov vo svojich záveroch. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Nebol preto v tomto štádiu konania daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Zdravotný stav navrhovateľky bol v konaní posudzovaný rôznymi posudkovými lekármi, ktorí dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlili závery, ku ktorým dospeli pokiaľ ide o rozhodujúce zdravotné postihnutie i percentuálnu mieru poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v aktuálnom čase. Odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti týchto záverov, nakoľko tieto posudky sú zrozumiteľné, logické a bez rozporov.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že súd prvého stupňa poskytol navrhovateľke podľa názoru odvolacieho súdu dostatok možností dokladovať jej zdravotný stav a správne pripomenul, že pokiaľ navrhovateľka novými lekáorskými nálezmi preukáže ďalšie zdravotné postihnutia závažného charakteru, ktoré by mali vplyv na zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť súhrnne za ostatné zdravotné postihnutia, má možnosť na základe nových lekáorských nálezov, či už dokumentujúcich zhoršený zdravotný stav vo vzťahu k rozhodujúcemu zdravotnému postihnutiu alebo k zhoršeniu už dokumentovaných iných zdravotných postihnutí alebo nových zdravotných postihnutí, požiadať Sociálnu poisťovňu pobočku o prehodnotenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Navrhovateľka ani podaným odvolaním, s ktorým predložila fotokópiu lekárskej správy z neurologického vyšetrenia zo 6.6.2017 konštatujúcej už zistené a posudzované ochorenia, nespochybnila, že jej zdravotný stav v čase jeho posudzovania a vydania napadnutého rozhodnutia neodôvodňoval mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť umožňujúcu priznanie invalidity.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne odvolaniu navrhovateľky nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok .